

REPORTÁŽ ze setkání - Alen CCPS v Jizerských horách, 11.-13. června 2010 (Alen)

Přesvědčivě pán Radek Kastner
[09.07.2010]
Aktualizováno [19.06.2011]

Radek Kastner

Rok se sešel sá rokem a tak nastal čas dalšího setkání Alen na její společenosti. Jak se stalo dobrým zvykem, kteráž z jarních věkendů je vždy nová exkurzím v zajímavém a nezvyklém prostředí, samozřejmě takovém, kde rostou i masožravé rostliny, a to je vždy doprovodem doprovodu skutečných expertů na danou geografickou a ekologickou oblast.

Snažím se tak postupně navštívit všechny odlišné oblasti v rámci nejen masožravých rostlin a přiblížit si tak zmapovat i nejvýznamnější a nejzajímavější oblasti v České republice. A tak po jihozápadních rovinách a rybníčích přišlo na území horského prostředí Jizerek, známých odlišně, ale stejně zajímavě.

Setkání se uskutečnilo přes věkend 11.-13. června (od pátku do neděle). Přesvědčivě se nám stala skvěle umístěná a vybavená chata LP v Albrechticích v Jizerských horách.

Skupina u viklanu, nic netuší o nadcházejícím...

(Foto Dalibor Kantoš)

VÁtÁjina zÁ nÁjs dorazila jiÁ¾ vÁ pÁjtek veÁ•er, kdy po velmi horkÁm tÁ½dnu bylo veÁ•er vÁ AlbrechticÁ-ch jeÁjtÁ 28 Á°C. To nÁjm nahÁjnÁlo ponÁkud hrÁzu, vzhledem kÁ tomu, Á¾e nÁjs vÁ sobotu mÁl Á•ekat dÁilkovÁ½ pochod JizerskÁ½mi horami a jejich krÁjsami. Pro jistotu jsme Ájli veÁ•er obsadit jednu zÁ nÁkolika (dvou) mÁ-stnÁ-ch hospod/restauracÁ- a snaÁ¾ili se doplÁovat potÁ™ebnÁ© tekutiny pro zÁ-tÁ™ek aktivnÁ, jiÁ¾ prvnÁ- veÁ•er. Aby nÁjs jen tak sÁ-ly neopustili, zajedli jsme vÁje mÁ-stnÁ- stravou. RÁjd bych napsal ceny mÁ-rnÁ© â€“ obsluha dobrÁj, ale spÁ-Áj to vypadalo, Á¾e na â€žâ€itakovÁ½ nÁjval tady nejsou zvyklÁ-â€!â€œ a mÁ-stnÁ-servÁ-rka hledala minimÁjnÁ hodinu vnitÁ™nÁ- klid a vyrovnanost a to aÁ¾ do chvÁ-le, kdy koneÁnÁ pochopila, Á¾e zde pÁ™ece jen asi nÁco utratÁ-meâ€!

Cestu zpÁt na chatu jsme si zpÁ™Á-jemÁ-ovali zpÁvem bojovÁ½ch a pochodovÁ½ch pÁ-snÁ-, coÁ¾ musel bÁ½t pro mÁ-stnÁ- obyvatele vÁ tuto noÁnÁ- hodinu neÁ•ekanÁ½ zÁjÁ¾itek.

ParkoviÁjtÁ pod Bukovcem a Á•Ájst vÁ½pravy

VÁ sobotu brzy rÁjno jsme nasedli do aut a vyrazili smÁrem DesnÁj â€“ KoÁ™enov â€“ Jizerka. Auta jsme nechali na placenÁm parkoviÁjti u restaurace nedaleko Bukovce a malÁ© obce Jizerka. Na stejnÁm mÁ-stÁ jsme se takÁ© potkali sÁ naÁjÁ-m prÁvodcem zÁ AOPK, Mgr. Á nytrem. Po krÁjtkÁ© Á°vodnÁ-rozpravÁ, a prvotnÁ-ch informacÁ-ch jsme vyrazili na horskou tÁru. To jsme jeÁjtÁ nevÁdÁli, jakÁ½ pochod vÁtÁjinu zÁ nÁjs Á•ekÁj. NaÁjtÁ-stÁ- teplota byla vÁ½raznÁ mÁ-rnÁjÁjÁ- neÁ¾ pÁ™edchozÁ- tÁ½den a tak jsme nakonec vÁjichni pÁ™eÁ¾ili.

Bukovec a upolÁ-novÁj louka

Vyrazili jsme po nauÁnÁ© stezce kolem Bukovce (1005 m. n. m.) smÁrem kÁ osadÁ Jizerka, kterÁj byla kdysi nejen vÁ okolÁ- znÁjma svÁ½mi sklÁjrnami. Plni energie jsme jeÁjtÁ krÁjÁ•eli kolem Pralouky (kde je vegetace blokovÁjna vÁ½raznÁ½mi snÁhovÁ½mi spady) pod Bukovcem a kolem UpolÁ-novÁ© louky, kde jsme mapovali prvnÁ- zajÁ-mavÁ© rostliny. NÁjÁj prÁvodce nezklamal a byl schopen odpovÁdÁt na vÁjechny naÁje botanickÁ© dotazy. Pokud pÁ™Á-padnÁ, nevÁdÁl, okamÁ¾itÁ vytÁhl botanickÁ½ atlas a botanickou lupu a za chvÁ-li bylo jasno. Na zmÁ-nÁ-nÁ© lokalitÁ jsme mohli sledovat sÁ odbornÁ½m vÁ½kladem napÁ™. kuklÁ-k potoÁnÁ- (Geum rivale), prstnatec mÁjovÁ½ (Dactylorhiza majalis), pÁ™esliÁku poÁ™Á-Á•nÁ- (Equisetum fluvatile) sÁ dutou lodyhou, kÁ½chavici lobelovu (Veratum lobelianum) a samozÁ™ejmÁ upolÁ-ny evropskÁ© (Trollius altissimus). Louka je udrÁ¾ovÁjna kosenÁ-m, vzhledem kÁ tomu, Á¾e na rozdÁ-l od minulosti, nenÁ- jiÁ¾ pravidelnÁ spÁjsÁjna.

přeslička poštěň (Equisetum fluviatile); prstnatec májový (Dactylorhiza majalis)

čachvice lobelova (Veratum lobelianum); upolín evropský (Trollius altissimus)

kuklík potoční (Geum rivale)

Další je cesta vedla přes osadu Jizerka, kolem restaurace Pyramida a samotného obelisku přes něj, který byl postaven na památku spuštění první sklárny ve zdejší obci. Budova jedné ze skláren zde stále stojí a je využívána jako restaurace.

Vprava pozorně naslouchej svému průvodci, nevím, jak to bylo možno, ale ne a ne zachytit všechny přetomně na jeden snímek... (na levé fotografii v pozadí soustava budov patřících bývalé sklárně)

Restaurace Pyramida, přes kterou stojí onen obelisk (foto vlevo); architektura osady Jizerka

Potom jsme se již kolem Safrového potoka přiblížili k první lokalitě s masožravými rostlinami. Díky našemu průvodci jsme se dostali přes močálu do samotného centra rašeliny Jizerka. Cestou k tomuto rašeliníku, ale potom také vlastně po celou dobu, nás provázela hojná kvetoucí sedmikvětka evropská (Trientalis europaea). Po krátké chůzi rozvolněnou kletou jsme dorazili na Klugeho louku. Je to rozsáhlá, podmáčená oblast "rašeliny".

Detailně pohledy na povrch Klugeho louky

Na tomto místě jsme se od průvodce mimo jiné dozvěděli rozsáhlé informace o tom, jak probíhá a proběhne projekt na záchranu a udržení této lokality. 3 roky proběhlo rozsáhlé monitorování oblasti, mimo jiné i přesněm mášněm sklonu louky, srážek, výšky vodní hladiny. Další dva roky proběhlo také fytoecologické průzkum, kdy byly na louce vytyčeny četverce a v nich sledovány druhy a množství jednotlivých rostlin. K realizaci byla přizvána také technická fakulta univerzity, která připravila tu část projektu, která se

zabývá správně a pěstování udržuje v hladině vody několikrát. Jak má být provedena? Probáhat citlivě zvláště v významných pěstováních. Perfektně - pěstování - prava, dokumentace, technické provedení, minimální lidský vliv. Tato je vzhledem k tomu, že je velmi málo informací.

Dělení pěstování uměle vytvořených na místě podle výsledků dlouhodobého průzkumu a výsledků studie

Na daném území se vyskytovalo velké množství rostlin okrouhlolistých (*Drosera rotundifolia*) a samozřejmě také mokřadní, rašeliništní a bahenní rostliny. Mezi nimi také včesovec čtyřlaločný (*Erica tetralix*), jichův černý (*Empetrum nigrum*), který roste na rašeliništích na rozdíl od jichův oboupohlavní (*Empetrum hermaphroditum*), který se vyskytuje na skalách. Z dalších rostlin to byly například blatnice bahenní (*Scheuchzeria palustris*), kyhanka sivolistá (*Andromeda polifolia*), klikva bahenní (*Oxycoccus palustris*), vložník bahenní (*Vaccinium uliginosum*), suchopýr pochvatý (*Eriophorum vaginatum*), seznáměná kulovitě chomáč a suchopýr úzkolistý (*Eriophorum angustifolium*), rostoucí ve vlhku a májově - chomáčově - včesově protáhle a neuspořádaně, suchopýr trsnatý (*Trichophorum cespitosum*).

Drosera rotundifolia

Další - vzhledem k Klugeho louky

Krásně horské prostředí; náležitě průvodce brilantně vzhledem k druhu rostlin a jejich odlišnosti v botanickém atlasu

Další - vzhledem k cestě přes rašeliniště a následně lesní cesty, nebo lesní podzemní plochy na bořácích hor, zavedla k pářkně vyhládky u kamenného viklanu.

Siesta u viklanu a samotný viklan

Nejen že jsme si vyzkoušeli, že své sváto jmeno nezískal
náhodou, ale také jsme zdejší nádhernou vyhládku využili pro fotografování,
stejně jako o něco později, kdy jsme se vyplhali na Pytlácké kameny a měli
možnost odtud spatřit velkou řadu Jizerských hor (včetně nejvyšší hory â€“ Smrk,
1124 m. n. m.) a také rašeliniště. Cestou jsme narazili na různé druhy ostřic a dalo je práci urvat (Carex sp., ostřice
majá-trojhranný stvol)
a také třešňeba na plavuň vidlačku (Lycopodium
clavatum).

Pytlácké kameny a veselá cesta dolů...

Jizerské hory známe, utrpěly nevhodnými zásahy v minulosti
a osazené nepatřivými dřevinami (převážně rozsohlými smrkovými porosty).
Vysazovat se zde však zkoušela například i borovice pokroucená (Pinus contorta).

Přes další rašeliniště v údolí - Ářky Jizery jsme se
dostali až ká ježmu toku, který tvoří hranice mezi Českem a Polskem. Tady
jsme si alespoň na chvíli odpočinuli a naše expedice se následně rozdělila na
dvě tábory stejné velikosti.

Další z podmášených luk a zasloužená odpočinek u chladného toku Jizery

První řada, neholdující dlouhým pochodovým
cvičením za slunečného počasí - v horách se vypravila sá nášim průvodcem
pomalou chůzí (jak jsme se později dozvěděli, i tak celkem dobrodružná a
náročná cesta) zpět ká parkovišti pod Bukovcem. Zbývající řada - řada expedice
vyrazila do Polska, aby našla â€žnědalekâ€œ rašeliniště, které osidlují Drosera rotundifolia, Drosera anglica a Drosera
obovata.

Tady si můžete přest krátkou vsuvku řáky Foretní-kovářské cestu druhou polovinu nášim - vpravo
rozděleně

Malebná zřikoutá - řky Jizery

Po nákolikání sobě pěkonná toku Jizery a bojem sá klešá,
na podmášených loukách, přímí hledání turistické cesty se nám nakonec podařilo
rašeliniště dosáhnout. Byla to taková sladká odměna a rozhodně zajímavá
zážitek, vidět tyto různé druhy různé pohromadě. D. rotundifolia roste na nejsušších - ch mástech â€“ na vrcholech rašeliniště

bultá, D. anglica na mástech o náco
suá;á;á-ch â€“ vátájinou na okrajová½ch nebo boáná-ch á;á;stech bultá a D. á— obovata
na mástech nejníá¾á;á-ch a nejvlháá-ch, hlavná na á;ístá, nezarostlá raá;eliniá.

Nebezpečná se houpá-cá- plocha raá;eliniá;á (vlevo); Drosera rotundifolia

Drosera anglica; Drosera á— obovata

Po nává;á;á vá, polskáho raá;eliniá;á jsme vyrazili na dlouhou,
áornou a nekoná-cá- cestu zpát na parkoviá;á pod Bukovcem. Narazili na majku (Meloe
decorus), velice záj-mavá½ druh hmyzu,
která½ klade velká mnoá¾stv- vajá-áek, z nich¾ se lá-hnou larvy. Ty vylá;záj-
na kvetoucí rostliny a necháj- se záná; hmyzem odná;á;et. Jejich cá-lem
jsou
vá;ak hlavná divoká a samotá;á™ská váely, která si je odnesou do hná-zda.
Larvy se
zde potom áivá- pylem a larvami váel. Majky také obsaháj- jed kantaridin,
tvrdá-
se, áe má-áe bá½t afrodisiakem.

Zá;toáina Jizery se strá¾ená½m bá™ehem raá;eliniá;á, tady jsme mohli sledovat jednotlivá obná¾ená vrstvy raá;eliniá;
uklá;daly stovky a stovky let a na sná-mku vpravo zmiá^ovaná; majka

Po celodenná-m
pochodu á-á-táj-cá-m 23,5 horská½ch kilometrů, jsme nakonec dosáhli áekáj-cá-ch
vozidel a tak, jak á-á;sti vá½pravy docházely, postupná se vyprázáovaly i
parkoviá;á. Veáer jsme zakoná;ili ve stejné hospodá jako vá pá;tek, hladová-, á¾á-znivá-
a pokryti prachem cest. Sotva jsme dorazili, spustil se blahodá;rná½ Lijavec.á

Vátá;ina vysá-lená½ch ááastná-ká se snaá¾ila usnout, aby nabrala
dalá;á- sá-ly pá™ed nedá;lná- vycházkou. Vycházkou ve srovná;ná- se sobotná-m dá;lková½m
pochodem. á;á;st ááastná-ká vá;ak našla jeá;á;á sá-ly ká pová-dá;ná- o masoá¾ravá½ch ze
vá;ech kontinentá.

Nedá;le se, i pá™es áasná vstá;vaná-, stala odpoá;inkovou
zá;leá¾itostá- sá procházkou slabá½ch 8-9 km. Vá pohodová™m tempu jsme
vyrazili na veá™ejná; pá™á-stupná; raá;eliniá;á nedaleko Smá;davy. Prvná-m z nich bylo
horská vrchoviá;á Kleáová louky, která se tá;hne na ploá;e 7,5 ha. Toto má-sto je
také evropská½m rozvodá-m mezi Baltská½m a Severná-m moá™em (Bá-lá; Smá;dá; a Bá-lá;
Desná;). Velká; kleáová; louka je zá vátá;á- á;á;sti porostlá; kleá-á-, Malá; Kleáová;
louka je tá;amá;á™ celá; zarostlá; kleá-á-. Jelená- louka je otevá™ená½m vrchoviá;á;á-m sá lemem

kosodářeviny. Odlišná je Smrková louka, kde kosodářevina chybí a je zastoupen srmk. Z rostlin se zde vyskytují rosnatka okrouhlolistá (*Drosera rotundifolia*), blatnice bahenní (Scheuchzeriaceae rudolphi), ostřice mokřadní (*Carex limosa*), ěřicha černá (*Empetrum nigrum*), kyhanka sivolistá (*Andromeda polifolia*), plavuň puškví (*Lycopodium annotinum*) nebo klikva bahenní (*Oxycoccus palustris*).

Cestu po rašeliništi-ch jsme zakončili na rašeliništi Na ěřihadle (970 m. n. m.). Rozloha rezervace je 3,5 ha a je tak evropským rozvodím (Ěřina potok/Baltské moře, ěřina-Jedlová/Severní moře). Na rozdíl od jiných jizerskohorských vrchovišť zde klesly nahradily staleté, zakrslé smrky. I zde se vyskytuje rosnatka okrouhlolistá (*Drosera rotundifolia*), kyhanka sivolistá (*Andromeda polifolia*), vložnina bahenní (*Vaccinium uliginosum*), ěřicha černá (*Empetrum nigrum*), ale také ostřice mokřadní (*Carex limosa*) nebo ostřice chudokvětá (*Carex pauciflora*), suchopárek trsnatý (*Trichophorum cespitosum*) nebo blatnice bahenní (Scheuchzeriaceae rudolphi).

Na parkovišti v restauraci jsme v klidu poobědvali a vyrazili na zpáteční cestu v ošklivě vlhké pátlé-ch. Na je osídka se v jak na zpáteční cestě je třeba zastavit doma u Richarda Pichla doma a tak jsem měl možnost prohlédnout si jeho sbírku masožravek, které všechny patří ve sklepních prostorách za umělého osvětlení a zvlášť heliamfory jsou opravdu vstavné kusy.

Byla to prostě taková pákná teška za tím na našem pátlé-padem. Opakují, byla to prostě taková pákná teška za tím na našem pátlé-padem.

PS â€“

Cimrman v herbářích jsme sice nenalezli, zato byl na každém kroku patrně dopad v buchu jeho semenné banky na pestrost květeny Jizerských hor.

Foto © Radek Kastner a Dalibor Kantoň